

Wat bepaalt of iemand geldzorgen heeft?

Artikel: de Bruijn, E., & Antonides, G. (2020). Determinants of financial worry and rumination. *Journal of Economic Psychology*, 76, 102233. <https://doi.org/10/ggf72h>

Het artikel in het kort

Op basis van een survey onder 1.040 Nederlanders keken de onderzoekers naar de factoren die bepalen of mensen geldzorgen hebben. Inkomen en kunnen rondkomen zijn de belangrijkste bepalende factoren. De rol van inkomen is vooral indirect: hoger inkomen gaat gepaard met beter kunnen rondkomen, hogere spaarbuffer en minder hoge schulden wat vervolgens gepaard gaat met minder geldzorgen. Naarmate mensen ouder zijn hebben ze minder geldzorgen (bij hetzelfde inkomen). De onderzoekers vonden geen verband tussen geldzorgen en opleidingsniveau.

Achtergrond

Er zijn veel mensen die zich zorgen maken over hun financiën, zelfs in welvarende landen. Uit onderzoek blijkt dat geldzorgen negatieve gevolgen hebben voor het welzijn van mensen, hun mentale gezondheid en hun cognitieve vermogens. Het ligt voor de hand dat geldzorgen meer voorkomen bij mensen met een laag inkomen, en dit is ook in onderzoek bevestigd. Maar er is nog weinig onderzoek gedaan naar de financiële mechanismen die hieraan ten grondslag liggen.

Het onderzoek

De onderzoekers stelden een aantal vragen over geldzorgen¹ aan 1.040 Nederlanders via de [Monitor Financieel Gedrag](#) van Wijzer in geldzaken (2017). Ze analyseerden het verband tussen geldzorgen en achtergrondkenmerken (opleiding, leeftijd), financieel gedrag (het hebben van een buffer) en financiële situatie (inkomen, het hebben van te veel schulden, kunnen rondkomen, recente en verwachte veranderingen in financiële situatie).

De resultaten

Tegen de verwachtingen in hebben veranderingen in de financiële situatie uit het verleden geen direct effect op geldzorgen. Toekomstige veranderingen in de financiële situatie hebben een bescheiden effect op geldzorgen.

Zoals verwacht hebben mensen met lage inkomens meer geldzorgen. Maar het hebben van een laag inkomen verklaart geldzorgen voor een beperkt gedeelte. Dat betekent dat er andere belangrijke factoren in het spel zijn.

De resultaten laten zien dat ook mensen ondanks een laag inkomen minder geldzorgen hebben, naarmate ze beter kunnen rondkomen, een buffer hebben en vinden dat ze niet te

¹ In de oorspronkelijke vragenlijst maakten de onderzoekers onderscheid tussen *financial worry* (herhaaldelijke negatieve gedachten over je (toekomstige) financiële situatie) en *financial rumination* (herhaaldelijk, passief en pessimistisch nadenken over mogelijke oorzaken en gevolgen van iemands financiële zorgen). Uit de analyse van de resultaten blijkt dat er in de praktijk geen onderscheid is te maken tussen deze twee aspecten. In deze samenvatting vertalen we *financial worry en rumination* (FWR) kortweg met *geldzorgen*.

veel schulden hebben. Naast inkomen is vooral kunnen rondkomen een belangrijke verklarende factor. Verder blijkt dat ouderen – ook als je corrigeert voor alle financiële factoren zoals inkomen – minder geldzorgen hebben dan jongeren. De onderzoekers vonden geen verband tussen opleidingsniveau en geldzorgen.

Conclusie

Bij geldzorgen speelt – naast inkomen – ook het vermogen van mensen om rond te komen een belangrijke rol. Als verhoging van het inkomen niet tot de mogelijkheden behoort, kunnen beleidsmakers inzetten op het versterken van het vermogen van huishoudens om te kunnen rondkomen. Een geschikt middel daarvoor is het aanmoedigen van het gebruik van hulpmiddelen om te budgetteren, waarbij mensen geholpen worden om zich te committeren aan hun geplande budgetten.

1. DOEL VAN HET ONDERZOEK

Bepalen welke financiële mechanismen ten grondslag liggen aan het hebben van geldzorgen.

2. OPMERKELIJK

De onderzoekers vonden geen verband tussen opleidingsniveau en geldzorgen.

3. NUT

Geldzorgen hebben belangrijke gevolgen voor de gezondheid en de cognitieve capaciteiten van mensen. Dit onderzoek laat zien wat je zou kunnen doen om de geldzorgen van mensen te verminderen, ook al hebben zij een laag inkomen.

4. BELANGRIJKSTE BEVINDING

Mensen hebben niet alleen minder geldzorgen bij een hoger inkomen, maar ook als zij beter kunnen rondkomen.